

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Sabinu la expeditorul Jolei, pe afara la s. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumerării pentru Sabinu este pe anu 7 fl. v. n. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 42.

ANULU XXII.

Sabinu in 29 Maiu (10 Iuniu) 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru prime, si țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscratiile se platescu pentru iutai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Revista politica.

Sabinu 28 Maiu.

Miscările electorale iau pre di ce merge estensiuni totu mai mari. La altu locu comunicămu o scire electorale ce ne veni deadreptulu dela Vintii inferiori. Din foile locale de aici vedem asemenea miscări la Mediasiu si preste două dile ne va incunoscintiă pres'a locale si departata despre tôte miscările din cuprinsulu intregu alu țierei. In părțile ungurene șansele se desvôlta din di in di mai favorabilu pentru candidati din fostulu centru stângu cu delaturarea fostiloru deakisti. Impregiurarea acést'a o aducu unele foi in combinatiune cu scirea ce amu adus'o si noi despre modificarea séu prefacerea ministeriului ungurescu si staruindu pre lănga dens'a adaugu, ca modificarea séu prefacerea acést'a se va si intemplá indata dupa constituirea dietei, déca majoritatea va fi mai cu séma din fostii membri de ai centrului stângu.

Marti avé sa se tiena sub presi-diulu Majest. Sele in Vien'a debaterile in afaceri de ale bugetului comunu. Spre scopulu acest'a se ducu mai multi membri ai ministeriului ung. la Vien'a.

Ministeriulu ung. de finantie pregatesce unu proiectu de lege, dupa care fabricile si intreprinderile cele noué industriale sa se bucre mai multi ani de scutirea de contributiuni (imposite).

Afacerea conventiunei comerciale cu Romani'a pare a fi pasitu in altu stadiu. Foile din Budapest'a vorbescu intr'unu limbajiu mai domolu, de cum erá celu de deuna-dile, din care amu reprodu su si noi unele pasage. Caus'a acestei schimbări o va puté gasi cetitoriulu in o notitia ce o publicá dilele aceste oficiosulu „P. Ll.“ si adeca, ca Romani'a a mai facutu concessiuni. Cu totulu de alte pareri se vede a fi in privinti'a afacerii asiá de desu mentionatei conventiuni de ani incóce „N. fr. Presse“ din Vien'a. „N. fr. Presse“ dice, ca ministeriulu Wenkheim = Tisza este decisu de a sustiené vam'a cerealeloru si déca s'aru invoi la vre-o concessiune, aru face-o numai pentru insemnate concessiuni reciproce din partea Romaniei. Cu parol'a acést'a, dice fói'a amintita, nu vomu ajunge nimic'a si Romani'a si de aci incolo va remané invingátoria cu diplomati'a sea in fati'a marelui statu alu Austro-Ungariei. Interesulu imaginatu alu cátoru-va proprietari mari, care se vede a stá in legatura strinsa cu vam'a cerealeloru, este unu pretestu fôrte binevenitu Romaniei, cu care incuie tôte portile esportului nostru comercialu.

Escursiunea Maj. Sele in Galiti'a si Bucovin'a, asigura mai multe diurnale, ca se va amaná pre alta-data. Chiaru si alte escursiuni, cum erá sa fia cea la Ems spre a se intalni cu imperatiu nordulu, adeca cu celu rusescu si germanu inca va remané astadata, neefectuata. Punctulu principale la care se reduce espunerea séu intrelasarea acestoru escursiuni este celu financiale. Se dice ca caletori'a in Dalmati'a si Veneti'a a costatu 450,000 fl. si Maj. Sea nu voiesce cu nici unu pretiu cá astu-feliu de spese sa se ptreca in bugetulu statului. Cátu pentru Bucovin'a, se dice, ca aru fi si alte consideratiuni. Domnitoriulu Romaniei, se dice, ca pre cale confidentiale aru fi facutu cunoscutu, ca o mare parte

din locuitorii Romaniei intentiunéza a imbracă doliu generale din cauza ca este o suta de ani dela incorporarea Bucovinei la Austri'a, cu tôte ca si-a datu tóta silinti'a sa impedece demonstratiunea acést'a neplacuta. Si asiá aru veni si in neplacut'a puse-tiune din consideratiuni politice a nu-si puté face cuvenit'a si obicinuit'a reverinti'a la marginile țierei.

In tempulu din urma se audu sciri despre venirea contelui Beust la postulu de cancelariu, dela care s'a dusu la Londonu cá ambasadoru alu Austro-Ungariei.

Foile federaliste mai cu séma speréza ca cu schimbarea acést'a trebuie sa stea in strensa legatura si schimbarea sistemii in Austro-Ungari'a. Némtiulu dice: *Was man wünscht, das glaubt man gerne* (bucurosu crede omulu ce doresce). Oficiósele din Prussi'a, se vede, ca iau notitia de aspiratiunile aceste si au si inceputu cu amenintierea indirecta, ca pre cátu tempu Austro-Ungari'a se va tienne de sistem'a presenta, pôte sa fia sigura de vecinatatea cea buna a Germaniei. Va se dica, déca va cutezá Austro-Ungari'a a modificá ce-va in sistem'a statului, dupa cum se afla in presentu apoi vecinatatea cea buna va fi inlocuita cu un'a rea si consecuintiele atunci suntu necalculabile. „Nord Allg. Ztg.“ vorbindu despre conflictele cari au neliniscitu vre-o câte-va septamâni Europ'a se folosese de ocaziunea de a dá contelui Andrassy testimoniulu de celu mai ageru diplomatu si barbatu de statu si a dice, ca *Germani'a nu-si va uitá de amicul, carele a refusat de a se face partasiu la suspiciósele si invidiosele insinúari indreptate asupr'a Germaniei*. Acést'a este unu respunsu destulu de chiaru la sperantiele respandite ca Beust are sa devina ierasi cancelariu.

„Köln. Ztg.“ inca se exprima cam in intiesulu acest'a amenintatoriu cându dice: „Dela Vien'a ni se spune, ca Imperatul Austrii nu va merge la Ems (in Ems se vorbiá ca se facu pregatiri spre a primí pre Imperatulu in castelulu Schauenburg). Pentru consolidarea legaturei intre cei trei Imperati nu suntu de lipsa atâtea intalniri intre cei trei monarhi. Din contra, *incoronarea de repetite ori a lui Ioanu celu fâra țiera* au datu lumei ansa sa se puna pre cugete. Legatur'a va stá cu deosebire pre cátu tempu Andrassy va stá la putere si in Austri'a nu se facu schimbări in sistem'a guvernului si pre cátu tempu rôt'a nu se va întórce cá sa aduca pre anti-prussianulu Beust la putere.“

Nu mai este indoiéla, ori ce dice „N. Allg. Ztg.“ si consorti, ca pacea a fostu si déca nu amenintata, dara celu putienu fôrte problematica. Caus'a erá sa fia inarmarea Franciei. Parlamentulu Angliei a reversatu fôrte multa lumina asupr'a situatiunei. Angli'a si pre urma Russi'a se vede ca au mirosita de tempuriu, ca Germani'a are de cugetu a atacá pre Franci'a pâna nu va fi gat'a cu inarmarea si au intrevenitu si au oblitu, pâna cându? nu se scie, diferinti'a intre Franci'a si Germani'a, asiá dicendu in nascere. Unu membru alu parlamentulu englesu lord Russel a cerutu cá ministrulu englesu de esterne sa publice corespondenti'a diplomatica purtata cu puterile europene (afara de Austro-Ungari'a, carea nu e nici mentionata nicairi) in afacerea acést'a.

Ministrulu Derby inse denéga publicarea, pentru ca, dice elu mai suntu si alte lucruri de a se luá in consideratiune. „Punctele de diferentia suntu de o natura, incátu, de-si eu nu sperézu, se *potu repeti* fôrte usioru si de aceea, privindu afacerea din acestu punctu de vedere, nu credu ca aru fi in interesulu păcei europene a espune tôte detaiurile negociáriloru unei publicitati mai mari, nici a le latí mai departe (Auditi! Auditi!). Si in adaveru nu-mi potu imaginá nimic'a, ce aru puté sterni si ageri mai in graba iritatiunea si o situatiune neplacuta de ambe părțile, *despre cari scimu, ca din nenorocire au existatu* si de aceea credu ca lordii si-au anticipatu insisi respunsulu, care me simtiu indatoratu a-lu dá, cându 'mi esprimu parerea, ca nici intr'o privintia nu tienu a fi consultu sa punu hathiele respective pre més'a.“ (Auditi! Auditi!). Lord Derby dice mai departe in decursulu vorbirei se le n'a avutu nici o pofta de a spune lucrurile mai pre susu de cum suntu si nuastépta cá intrevenirea sea sa fia considerata de cineva de unu meritu alu seu. Ministeriulu si-a facutu numai detori'a in interesulu păcei si alu dreptáției. — Pericululu unui resbelu dara aru fi deocamdata delaturatu.

Din Vintii inferiori ni se scie ca la 25 Maiu (6 Iuniu) a fostu acolo adunati alegatorii cercului electoralu pentru candidarea fiitoriului deputatu pre periodulu dietale urmatoriu. Adunarea, dice corespondenti'a, a statu din inteliginti'a cea mai insemnata magiara din acelu cercu si din vre-o doué sute de reprezentanti ai alega toriloru.

Adunarea a prochiamatu unanimu de candidatu alu seu pre d-lu Acatiu Barsay. Cu ocaziunea acést'a, candidatul, cá fostu deputatu in periodulu trecutulu la diet'a Ungariei, a raportatu despre activitatea sea mai întâiu in limb'a magiara, apoi in limb'a româna. In fine promise a primí candidatur'a, déca alegatorii voru consimti cu program'a desfasiurata de densulu.

Diarulu „Le Danube“, din Vien'a, asigura ca contele Andrasy va plecá la Pest'a spre a asistá la unu consiliu de ministri unde se va discutá conventiunea comerciala ce are a se incheiá cu Romani'a. D. Costaforu, agentulu Romaniei la Vien'a, a plecatu la Bucuresci, spre a grabi negociatiunile relative totu la acestu subiectu. Se pôte deci sperá o solutiune prompta.

Dupa cátu amu aflatu noi, negociatiunile au fostu viue si lungi; unele puncte au fostu discutate si contestate. Acordulu inse s'a stabilitu, si nu se mai astépta de cátu aprobarea corpuriloru legiutórie respective. De óre ce acésta conventiune va putea fi pôte pusa in desbarea corpuriloru legiutórie române chiaru in sesiunea presenta, ne pare utilu a aretá aci unele din dispositiunile sea mai principale.

In ceea ce privesce drepturile de intrare, s'a stipulatu ca voru fi percepute séu dupa greutatea meterielorulu séu obiectelorulu importante, séu „ad-valorem“, dupa vointi'a importatorului; in acestu din urma casu tarifa s'a ficsatu la 7 1/2 %. Pentru taxele comunale, s'a stipulatu ca ele

nu voru fi nici odata mai mari pentru marfurile austriace de cátu acele ce se percepu pentru marfurile similare indigene, afara de comun'a Bucuresci, inse si la ea s'a stabilitu unu maximum. De alta parte Austri'a lasa libere de ori-ce dreptu de importu séu circulatiune, cerealele din Romani'a in o zona de 50 mile englese (80 chil.); dincolo de acésta zona nu voru fi supuse de cátu la unu dreptu fôrte micu. Vinurile se voru putea importá in butilii si in butóie. Aceste suntu dispusetiunile mai principale asupr'a cároru aflămu ca s'a stabilitu acordulu.

Organismulu congresului gr. or. bisericescu si nationalu serbescu.

Suna asiá:

„Organisatiunea congresului gr. bisericescu nationalu serbescu, pre lănga sustienerea dreptului de suprema inspectiune, resp. de aprobare si intarire alu Maj. Sele cesarie si regie apostolice, pre cale constitutiunale eserciandu, se statoresce in urmatoriu modu:

§ 1. Congresulu bisericescu gr. or. nationalu serbescu este representanti'a credinciosiloru gr. or. din tinentulu metropoliei serbesci, in afacerile bisericesci scolari si cele fundatiunali tinentórie de acestea.

§ 2. Congresulu bisericescu gr. or. nationalu serbescu se cuprinde din 75 reprezentanti, dintre cari 25 se alegu din tagm'a preotiesca, iera 50 din cea miréna, dupa ordinea electorale a congresului.

Archiepiscopulu din Carlovitiu, resp. metropolitulu patriarchu gr. or. serbescu, de asemenea episcopii diocesani, suntu dupa demnitatea loru membrii ai congresului.

§ 3. Deputatii congresuali se alegu pre trei ani. Mandatul deputatorulu alesi mai tardiu, la locurile devenite in vacantia, espira de odata cu a celoru la inceputu alesi.

§ 4. Deputatii nu suntu legati prin instructiuni din partea alegatoriloru.

§ 5. Asupr'a validitáției alegerei decide congresulu; spre acestu scopu elu are dreptulu de a emite comisariu pentru constatarea aceloru impregiurări, ce trebuie sa le cunósca la decidera asupr'a validitáției alegerei. Despre atare esmisiune totu-déun'a va inscintiá inainte pre autoritatea politica, iera acést'a va luá mesurile necesari pentru sustienerea ordinei, dara conclucarea ei numai pâna acolo e, ca comisariulu investigatoriu sa nu fia faptualminte impededatu in activitatea sea.

§ 6. Deputatii pre tempulu activitáției loru primescu diurne si retributiunea speselor de caletoria, in modulu statorindu prin congresu.

§ 7. Congresulu bisericescu gr. or. nationalu serbescu ordinarminte se aduna totu la trei ani pre tempulu dintre pasci si rosalie; iera extraordiminte dupa trebuintia.

Trebuinti'a unei adunári extraordinarie o enuncia insusi congresulu, séu comitetulu congresuale, (§ 21) séu presiedintele acestuia.

Tóta abaterea dela tempulu ordinariu alu adunárei, de asemenea prolongirea mai departe a unei adunári ordinare, precum si convocarea unei adunári extraordinarie, — acésta din urma pre lănga aretarea obiectelorulu de delibératu, — este a se aduce

prin presedinte din capulu locului la cunoscentia Maj. Sele.

Siedintiele congresului ordinar-minte se termina in tempu de siese septamâni.

(NB! Cine cunósce statutulu org. alu bisericeii ortod. române, va observá, cumca acestu alu 7-lea §. alu organismulu congresuale serbescu cuprinde cele dintâiu diferintie resp. restrictiuni. La noi congresulu — ord. si extraordinariu — se convóca prin metropolitu resp. consistoriulu metropolitani, si durat'a nu este restrinsa de feliu. Celu ord. este pusu pre Octombre, fiindu ca dupa pasci au locu sínódele eparchiali.)

§ 8. In casulu cându Majest. Sea aru dori a-si eserciá supremulu dreptu de inspectore print'r'unu comisariu, acest'a n'are incurgere la desbaterile si decisiunile congresului, nici nu póte sa impedece activitatea legale a acestuia.

(NB! La noi — de comisariu nici vorba! dara la serbi pâna aci comisariulu erá stapânulu absolutu alu congresului; si asiá nóu'a dispusetiune este o mare usiurare.)

§ 9. Congresulu se convóca de metropolitulu patriarchu, séu cându scaunulu acestuia se afla in vacantia, de consiliulu bisericescu metropolitani, pre lângá insciintierea previa cátra M. Sea si dupa castigarea incuviintiárei din partea Maj. Sele.

Maj. Sea are dreptulu de a prorogá, asisderea de a disólve congresulu; in acestu din urma casu incéta valórea mandatulu deputáiloru; totu de odata inse metropolitulu patriarchu este datoriu in tempu de trei luni a face aretare cátra M. Sea pentru convocarea congresului nou.

(NB! Aci diferint'a si resp. restrictiunile suntu inca mai mari. La noi convocarea congresului se insciintéda Maj. Sele numai pentru cunoscentia; incuviintiarea adunárei n'are locu. Nici dreptulu de prorogare séu disólvere a congresului — la noi nu esista. — „Consiliulu metropolitani administrativu“ — la serbi este *organulu administrativu supremu*, nu inse cu tóte atributiunile consistoriulu metropolitani la noi).

§ 10. Congresulu si votéda regulamentulu afaceriloru interne, care dupa castigarea prea inaltei aprobári a M. Sele, intra in viétia la cea mai de aprópe sesiune — congresulu si statorése ordinea de di.

(NB! La noi congresulu conformu le-

gei, si a votatu si introdusu propria autoritate re ulamentulu afaceriloru).

§ 11. Congresulu se dechiara de constituitu, déca mai multu de jumetate dintre deputatii alesi s'au verificatu si oficialii congresului s'au alesu.

Pentru aducerea de concluse valibili se recere presentia majoritátei absolute a membriloru congresului; iéra conclusele se facu cu majoritate absoluta a celoru presentii.

12. Presedintele congresului este Archiepiscopulu de Carloveti si metropolitulu patriarchu serbescu; iéra in casu de vacantia a scaunulu — episcopulu celu mai vechiu dupa santire.

§ 13. Congresulu alege unu vicepresedinte dintre mireni pentru intregu periodulu seu, care in casu de impedece a presedintelui, lu supplinesce pre acest'a si ii implinesce agendele. De asemenea congresulu si alege pre notarii necesari pentru fia-care sesiune.

(NB! Dreptulu de vicepresedinte dintre mireni — in organismulu congresului nostru lipsesce. Dara recunóscearea principiale la serbi — dupa noi ajunge, pentru ca in casu de lipsa, in modu corespundictoriu, sa ne folosimu si noi de acestu dreptu.)

§ 14. Protocólele congresuali, la cererea guvernului, se substernu — dupa ce s'au autenticatu — ministru-presedintelui regiu ung. in copia autentica.

Substernerile congresuali se substernu de presedinte, vicepresedinte si notariu.

(NB! Congresulu românescu n'are de a face guvernulu nici unu feliu de substernere. Se intielege, ca — guvernulu avendu vr'o trebuintia, se póte adresá cátra metropolitu séu consistoriulu metropolitani.)

§ 15. Decisiunile congresului se publica si se punu in lucrare prin presedintele, resp. comitetulu congresului.

§ 16. Congresulu nu primesce nici unu feliu de deputatiune.

Congresulu comunica cu particularii, corporatiunile séu autoritátele numai prin presedintele seu.

§ 17. Siedintiele congresului suntu publice.

Dreptulu si detorint'a de a sustiené ordinea este a presedintelui; publiculu are de a se tiené in pace.

§ 18. Cerculu de activitate alu congresului — pre lângá sustienerea

tate. Din acésta greutate urmara inca la inceputulu crestinismulu eresurile cele multe.

Nici o mirare dara pentru noi, pre cari 18 vécuri si spiritulu tempului ne desparte asiá tare de scriitorii sántei scripturi, déca acésta greutate o aflámu chiaru la inceputulu crestinismulu.

Mii de exemple triste au documentatu ce reu nemarginitu aduce cu sine necunóscearea, séu cunóscearea s. scripturi numai in liter'a, si nu si in spiritulu ei. Eresuri, credintie desierte, fanaticismu religiosu, ceea ce in tempulu mai prospetu este o trista si via dovéda: necredintia, ba bataia de jocu de tóte cele sánte, suntu fiicele ignorantiei, a literie, lipsite de spiritulu s. scripturi. — Lucru naturalu, unde lipsesce lumin'a, trebuie sa ocupe locu intunereculu, iéra „celu ce umbla in intunerecu nu scie unde merge“ (Ioanu 12, 36.) se impedece (Ioanu 11, 10.) fiindu ca intunereculu a orbitu ochii lui (I. Ioanu 2, 11).

Cu dreptulu se plange Marele Andreiu in acésta privintia: „Nici unu tempu si nici o epoca nu dovedescu asiá de chiaru cá tempulu si epoca nóstra, ca cu cátu ne indepartámu mai multu dela st. scriptura si o negligámu, cu atát'a mai multu ne indepartámu dela crestinismu (Manualu de stud. pastoralu de Andreiu br. de Siagun'a pag. 119).

Spiritulu tempului este spiritulu progresului, alu sciintiei. In multe ra-

intregulu dreptu de suprema inspectiune a M. Sele — se estinde asupr'a deslegarii, regulárii, administrárii si esecutárii prin propriile sele organe a causerulu referitórie la obiectele atinse in § 1; astfelu de cause suntu anume: 1 ingrigirea pentru sustienerea autonomiei bisericeii gr. or. serbesci; 2 alegerea metropolitulu patriarchu serbescu gr. or. si a organeloru metropolitane.

Din contra nu se estinde cerculu de activitate alu congresului asupr'a cestiuniloru dogmatice si teologice, asupr'a liturgiei si ceremonieloru, asupr'a disciplinei si ordinii bisericesci.

§ 19. Specialmente apartiene la agendele congresului:

1. A face statute pentru regularea parochieloru, protopopiateloru si dieceseloru, aci intielegendu si defigerea numerulu si teritoriulu dieceseloru; mai departe statute organisatórie pentru oficiale comunitátiloru bisericesci, autoritátele — diecesane si metropolitane si pentru congresulu natiunale bisericescu serbescu;

2. Statute despre dotarea preotiei parochiali, a calugeriloru monasteresci, protopresviteriloru, episcopiloru si a metropolitulu patriarchu;

3. Statute despre organisarea scóleloru si instituteloru confesionali de invetiamentu, superiori si inferiori, — aci intielegendu si sistem'a de instructiune, intre marginile legiloru de statu; — escependu din contra sistem'a de instructiune pentru institutul teologicu, ce cade in competint'a sinodulu episcopescu si adeva in privint'a obiecteloru de instructiune civile — cu ascultarea senatulu bisericescu-scolariu natiunale;

4. Statute despre administratiunea, control'a si intrebuintiarea bunuriloru natiunali-bisericesci, intielegendu aci si bunurile monasteresci, cu privintia inse la scopulu fundatiuniloru, precum s'a dispusu acést'a si in conclusulu congresuale dela 1865, aprobatu prin resolutiunea regia din 10 Aug. 1868;

5. Statute despre inspectiunea bunuriloru bisericesci natiunali, funduriloru ce stau sub administrarea metropolitulu patriarchu si a episcopiloru;

6. Statutul despre darea de imprumute din fondurile si fundatiunile natiunali bisericesci gr. or. serbesci;

muri de sciintie amu inaintatu binisioru; avemu unu numeru frumosu de barbati invetiati, si unu legionu de semiinvetiati, séu semidocti. Sciintia teologica, carea la noi, cá si la alte popóre este talp'a casei, a remasu inca binisioru indereptu, si multimea semidoctiloru, la noi cá si airea, infectati de frase góle, de nisce doctrine frivole fára temei, infectéza mas'a poporulu. Cá intre parantese insemnu, ca nu voiu prin acést'a sa sustienu bigotismulu, carele este unu terminu asiá de placutu, si o arma asiá de alésa a semidoctiloru infectati, spre a o aruncá in fatia celoru ce mai au cáte o scanteia de credintia, — ci credintia cea mantuitória, urmata din lumina, carea luminéza in intunerecu, si pre carea intunereculu nu o cuprinde (Ioanu 1, 5).

Tóte relele, ce urméza din necunóscearea séu cunóscearea numai a literie santei scripturi, se potu delaturá numai prin cunóscearea spiritulu, intielesulu ei celu adevératu. Si acést'a se póte numai prin literatura, si in specie prin explicarea s. scripturi intáiu pentru preotie, si apoi prin acést'a pentru poporu.

Pre cátu alte popóre s'au ocupatu mai multu de acestu ramu alu literaturii bisericesci, carele in adevér este bas'a literaturii biser. pre atátu, dupa marginitele mele cunoscintie, literatii nostri bisericesci s'au ocupatu mai putienu. Afara de „Tálculu evangelieloru de preste anu“ unu

7. Norme si regule disciplinari in cadrulu statuteloru votate de congresu;

8. Dispusetiuni in privint'a redicárii de monastiri noue séu desfiintárii celoru esistinti; — tóte acestea, pâna aci enumerate norme si dispusetiuni congresuali — intra in valóre numai dupa aprobarea prin M. Sea.

(NB! O restingere — in statutulu org. alu bisericeii române ortodoxe — necunoscuta, si carea cuprinde o tutelare neincetata.)

9. Preliminariulu statoritu de congresu despre spesele bisericesci si culturali ale tuturoru funduriloru bisericesci-natiunali, fundatiuniloru si instituteloru — se va substernu ministrulu-presedinte regiu ung. pentru controlare, ca óre la administrarea funduriloru si fundatiuniloru se observa statutele esistinti?

Déca va fi sa se venda, insarcinéza séu straformédie, resp. sa se schimbe scopulu bunuriloru bisericesci natiunali, fondurile si fundatiunile, séu se va lucrá despre repartitiunea vreunei trebuintie, puse in preliminariu, spre acést'a se recere consensulu M. Sele.

10. Computele finali despre fondurile, fundatiunile si institutele numite in preliminariu, — cu esceptiunea socoteloru monastiresci si ale instituteloru de invetiamentu despre cari dispune punctulu h) din § 22, — au a fi substernute ministrulu-presedinte reg. ung. nainte de conclusulu definitivu — pentru de a priveghia, déca ele consuna cu preliminariulu congresuale si déca revisiunea loru din privint'a formeloru a fostu corecta?

Defigerea numerulu si cuprinsulu parochieloru protopresviterateloru, redicarea de monastiri noue, desfiintierea celoru esistinti, organisarea consistorieloru diecesane si a consiliulu metropolitani, (apelatoriulu,) se face cu ascultarea sinodulu episcopescu.

(NB! Totu atátea restrictiuni, in statutulu nostru org. necunoscute.)

§ 20. Congresulu alege:

a) dupa unu regulamentu speciale — pre metropolitulu-patriarchu serbescu gr. or.

b) cu esceptiunea episcopiloru — pre membrii preotiesci si mireni ai consiliulu bisericescu metropolitani;

manualu, ce tractéza prea pre scurtu materi'a cea bogata a s. scripturi, carele se servesce cá studiu la Seminarulu Andreianu din Sabiu, in limb'a romána nu cunósce altu manualu, séu alte opuri, cari sa se ocupe cu essegés'a. (Amu intielesu ca opulu lui Theophilactu se fia tradusu in limb'a romána, dara si de va fi tradusu, din vechime, acum trebuie sa fia fórtu raru si scumpu).

Fiindu preotimea nóstra avisata a se serví numai de susu amintitul manualu in nenumeratele locuri grele de intielesu, nici o mirare sa nu ne prinda, déca cea mai mare si mai insemnata parte a santei scripturi i este cu totul neintielésa. La acést'a mai adauge si traducerea cea in multe locuri gresita si fára nici unu intielesu a bibliei nóstre, cu deosebire a psalmiloru, cari dau ansa unoru preoti zelosi intru eruarea intielesulu, dara lipsiti de alte ajutórie si avisati numai la propri'a-le fantasia, a scóte espicările cele mai bizare.*)

Ací póte me va indreptá cine-va la c. 19. VI. Fórtu bine! Numai cátu ss. Parinti, cari au explicatu s. scrip-

*) Sa luámu de es. Ps. 103 v. 26, dupa cum lu avem tradusu in limb'a nóstra: „Acolo corabiele umbla, balaurlu acést'a, pre carele l'ai ziditu a-lu batjocorii pre elu“ si se-lu dámu nu unu preotu, carele si-a facutu studiele dupa cum a prevediatu ca va fi si remuneratu, ci ori cáru literatu si intieptulá intieptiloru, si sa lu rugámu sa ni-lu espicie seriosu! Séu ca ne aru luminá.

FCISIÓRA.

Studii essegetice.

I. Evangelia lui Ioanu:

(Prologu). Este sciutu ca pre cându s'a scrisu Bibli'a, art'a scrierei nu erá asiá desvoltata cá in tempurile nóstre. Si fiindu scrierea impreunata cu mari greutáti (mai cu séma la test. vechiu) scriitorii se nesuiu a scrie in termini scurti, cari se cuprinda cátu mai multu. Cuvinte putiene, intielesu multu. — Tóta sánt'a scriptura este scrisa astufeliu. Acést'a ni o documentéza si evang. Ioanu la c. 20, 30 si cu deosebire la 21, 25 dicendu: „suntu si alte multe, care a facutu Iis., care de s'aru fi scrisu câte un'a, nici in tóta lumea mi se pare, ca n'aru incapé cártile, care s'aru fi scrisu.“

Fiindu deci scrierea acést'a a st. scripturi asiá de scurta, si cuprindendu in sine asiá de multu, este greu pentru tempulu nostru celu departatu de scriitorii ei, a-i cunósce intiepeciunea, invetiatur'a, a-i intielege cuvintele maestriei, a-i pricepe invaluéla vorbeloru si deslegarea cuvinteloru celoru intunecóse, ai socoti dreptatea si adevérulu, si judecata a face (pildele Sol. 1, 2 seq.) — Nu numai pentru noi, pre cari ne despartu 18 vécuri si mai bine de scriitorii numai ai test. nou, este greu, ci chiaru si urmatorii némijlociti ai mantuatoriulu si apoi ai apostoliloru au simtitu acésta greu-

c) pre referenții școlari ai consistorielor eparhiale, pre referențele generale școlare și pre membrii senatului școlar bisericesc național. Alegerea referințelor generale școlare și a referințelor dela consistoriile eparhiale, are a fi substernută pentru preînalta întarire;

d) pre membrii comitetului congresual și pre suplînții acelor'a.

Alegerile de sub a) b) c) și d) se facu cu majoritate absolută de voturi, prin bileta. —

§ 21. Se va constitui unu comitetu congresual din 9 membri, și adeca: metropolitulu-patriarchu că presiedinte, unu episcopu, doi individi clericali și cinci civili. Pre acesti'a congresulu îi alege din sinulu seu, și adeca pre unu episcopu fără privinția la teritoriu, unu membru preotiescu din Ungari'a, altulu din Croati'a și Slavoni'a, — de asemenea doi membri civili dintr'unulu și doi dintr'altulu teritoriu, iera pre alu cincilea membru mirenescu — fără privinția la teritoriu. Pentru substituirea acestor membri, congresulu alege si suplînți, și adeca, episcopu in loculu episcopului, pentru membrii preotiesci unu preotu, iera pentru cei civili — trei civili. Suplînții se alege fără consideratiune la teritoriu.

Episcopulu, resp. suplînțele seu substituie in casu de absentia pre presiedintele.

Comitetulu pre tempulu duratei sele 'și alege pre vicepresiedinte dintre membrii mireni.

Mandatulu comitetului congresual se estinde asupr'a intregului periodu congresual, in totu casulu până atuncea până cându congresulu nou constituitu nu-lu inlocuiesce prin alti membri alesi.

Notariulu comitetului congresual este secretariulu național bisericesc.

Pentru luarea de concluse se recere pre lînga presiedinte — present'i'a a patru membri ordinari, conchiamati.

Regulamentulu si-lu votéza — in cadrulu organizatiunei sele — comitetulu congresual, lu substerne ministrului-presiedinte reg. ung. și dupa aceea congresulu pentru aprobare.

Membrii comitetului congresual pre tempulu activitatei loru primescu diurne și spese de caletorii, ce se voru satorii prin congresu.

§ 22. Se tiene de cerculu activitatei comitetului congresual:

a) A pregatit proiecte pentru debaterile congresuali, standu-i in dreptu, spre acestu scopu a ascultat barbati de specialitate;

b) publicarea și esecutarea statutelor și concluseror, votate de congresu și intarite de M. Sea, ce cadu in sfer'a de activitate a comitetului congresual, și controlarea activității organelor constituite prin atari statute;

c) numirea prin concursu și pre temeulu aretatei cualificatiuni necesarie — a oficiantilor fiscali, de economia, de contabilitate și de cassa, pentru tôte fondurile, fundatiunile și institutele ce privescu metropoli'a intréga; precum și demisiunarea acelor'a pentru culpabilitate seu negrigintia, dovedita pre cale disciplinarie seu prin sentinția criminală.

Substitutiunile interimistice necesarie, de asemenea numirea și demisiunarea personalului de cancelaria și de servitiu, le face presiedintele totu sub condițiunile de mai susu, și aci in casu de demisiunare concernentii au dreptulu de apelatiune la comitetulu congresual.

d) Comitetulu congresual inspectiunea nemidilocitu bunurile naționale bisericesci, intielegendu aci si fondurile fundatiunile și averile institutelor și a monastirilor, precum și acelea, cari se administră de metropolitulu-patriarchu și de episcopii diecesani. Spre scopulu acest'a comitetulu congresual din tempu in tempu tramite comisari la fati'a locului.

e) Comitetulu congresual incuviințéza imprumuturile din capitalele ce stau sub manipulațiunea națională bisericescă.

f) Comitetulu congresual incuviințéza — in cadrulu preliminarului votatu de congresu — sumele necesarie spre acoperirea trebuințelor extraordinarie și schimbătorie.

g) Comitetulu congresual revisionédia socotile esaminate ale tuturor fondurilor, fundatiunilor și institutelor, ce sustau finalei decisiuni a congresului.

h) elu decide finalmente socotile substernute de monastiri și de institute și revedute de contabilitate.

§ 23. Comitetulu congresual se

sa fia intielese pre deplinu de tóta preotimea.

Marele Andreiu in precuventarea la Bibli'a ilustrata, Sabiiu 1856—58, pag. VII, dice: „Limb'a noastră e pomu viu, care in tóta primaver'a se schimbă, ramurile betrane și fără sucu se usuca și cadu, mladitie tenere esu și creșcu, frundi'a vestediesce și se scutur'a, dara alta nouă curendu lu împodobesce.“ Eata dara greutatea essegeticului la noi, ilustrata de Marele Andreiu! Vréu sa dicu greutate in testu. Testulu românū fiindu schimbaciosu, — lasandu deocamdata la o parte defectuositatea traducerei — la unu opu de acésta natura greu pôte serví de basa, déca voimu sa fia tractatu in modu strictu scientificu. Aici ne este de lipsa testulu neschimbaveru, carele este cunoscutu tuturoru ca e testulu limbei in carea s'a scrisu. Limb'a acésti'a, este asemenea sciutu ca e cea elena clasică — pentru Testament. nou, carea este mai putienu cunoscuta preotimei noastre; iera pentru Test. vechiu cea evreiescă, ce o avemu tradusa asemenea in limb'a elena, și acceptata că autoritate in bi-

tiunea asupr'a opului: Symbolik der griechischen Kirche Dr. W. Gass Berlin 1872, in carele la pag. 103 se dice: Der griechische Katholicismus hat die Predigt... so wenig kultwirt weil er in geistiger Trägheit sich mit den liturgischen Andachtsmitteln begnügte, und für die Pflege des intellektuellen Bestandtheils im Gottesdienst selbst keine Kräfte besass (intielegându biseric'a dela Photiu incóce). Ore și pentru noi se sune acésta sentinția adusa inaintea lunei literarie?

aduna și lucra in fia-care anu in lunile Martiu, Iuniu, Septemvre și Novembre in Carloveti.

Siedintie extraordinari convóca dupa debuintia — presiedintele seu substitutulu seu.

Protocócele despre siedintiele comitetului congresual se substerne in copia ministrului presiedinte reg. ung.

§ 24. Comitetulu congresual face raportu la fia-care sesiune despre activitatea sea și îi presinta protocócele sele spre vedere.

§ 25. Presiedintele și membrii comitetului congresual suntu respunditori congresulu pentru pasirea loru; ei suntu datori a rebonificá ori ce dauna, causata de ei seu prin negrigintia loru.

Rebonificarea se pôte pretinde numai pre calea procesului ordinariu.

(NB! Comitetulu congresual este o institutiune, resp. unu organu cu totulu nou și propriu alu autonomiei bisericesci la serbii nostri; elu are atributiunile unui — consiliu de statu, unui tribunalu administratiionale superioru, unei curti de contabilitate, dara si ale unei directiuni de fonduri și de bunuri: tôte in sa totu cu restringeri și sub control'a — mai multu de susu dela guvernulu magiaru decátu dela congresu! — Biseric'a româna n'are acésta institutiune, dara — nici lips'a de ea!)

§ 26. Loculu congresului ordinariu e la resiedinti'a metropolitului și patriarchului serbescu gr. or. sustienendu-se dreptulu Maj. Sele, eserciatu si până acum'a, de a poté dispune si altu locu.

§ 27. Organismulu congresului se pôte modificá, numai prin votulu a dóue din trei párti a tuturoru membrilor congresului.

§ 28. Statutele și ordinatiunile astadi in valóre, remanu in valóre până cându nu se voru modificá seu schimbá cu altele pre cale legale; din contra acelea cari, si pre câtu suntu in contradicere cu acestu de fatia organismu, se punu afara de valóre.

Dispusetiuni transitórie.

§ 29. Comitetulu congresual decide in tôte acele cause, cari cadu in cerculu de activitate alu administratiunei diecesane — ca a dóu'a, resp. a trei'a instantia, până cându spre acestu scopu nu se va infintiá unu altu organu.

(NB! Eata de aci se vede, ce confusiune s'a produsu prin crearea și organizarea gresita a comitetului congresual lînga consiliulu metropolitanu! Nici un'a, nici l'a institutiune nu are o functiune — bine precisata, normale, armonica.)

§ 30. Incetandu directiunea de până acuu a fondurilor bisericesci naționale, in loculu ei pasiesce comitetulu congresual.

Comitetulu congresual, pentru că sa-si póta incepe agendele oficiului, pre lînga o instructiune provisoria, va aplicá provisorminte oficialii necesari fiscali, de contabilitate și de cassa, cu lefe satorite, din fondurile bisericesci naționale.

§ 31. Incetandu intru intielesulu §-lui 30 alu acestui organismu functiunea directiunei de până acuu a fondurilor bisericesci naționale și a asistentilor metropolitani, acei'a suntu detori — fondurile, bunurile și depozitele de sub manipulațiunea loru, pre bas'a conturilor incheiate — a le predá comitetului, resp. individulu delegatu de acest'a, pre lînga inventariu ordinariu in trei esemplaria, — unu esemplariu avendu a se substerne prin comitetulu congresual ministrului presiedinte reg. ung. — și socótele le va face indata și le va presentá comitetului congresual.

§ 32. Comitetulu congresual va elaborá și transpune congresulu proiectulu de regulamentu pentru procedur'a la darea de imprumuturi, precum și proiectele despre instructiunea, statulu personale și salariale alu oficiantilor amintiti in §. 22.

Pre câtu tempu acelu regulamentu prin aprobarea MSele nu va intrá in viétia, voru remané in valóre in privinti'a dărei de imprumute normati-vele și usulu de până acuu.

§ 33. Comitetulu congresual va elaborá și va presentá congresulu proiectele amintite in regulamentulu congresului din 1865, aprobatu prin resolutiunea regia din 10 Aug. 1868, ce inca nu s'au presentatu, precum: dupa I. C. §. 27, despre dotatiunea episcopiloru, și dupa I. D. §. 28, și V. §. 5, despre provisiunea calugeriloru din monastiri și despre modulu de administratiune alu bunurilor monastiresci. —

In fine MSea, prin clausul'a finale 'și reserva dreptulu de a intari

tura n'au scrisu romanesc, ci in limb'a elena, pre cari îi avemu tradusi in limb'a latina. Presupunendu acum, ceea ce dorere, nu este, ca preotimea noastră aru avé cunoscintie perfecte de limb'a elena și latina, s'aru poté óre poffi cá unulu fia-carele sa-si procure tôte opurile ss. Parinti, cari suntu asiá de scumpe si totu odata asiá de rare?! Dar' apoi cându vomu remané pre lînga tristu adeveru, ca numai o neînsemnata parte are cunoscintia de limb'a elena?

Essegetic'a este chiamata a face predic'a. Unde essegetic'a a fostu neglésa, predic'a a dormitu. Iera unde a dormitu și dorme predic'a acolo a domnit si domnesce intunereculu, in intielesulu largu alu cuventului.**)

Nu este lucru usorū in impregiurările de fatia a prelucrá opuri, cari sa tracteze eseges'a. Pre lînga cerinti'a principale a spiritului bisericeci, aru trebuí sa fia tractate și in modu scientificu, din care partea critica sa nu lipsésca, și totusi asiá câtu

**) Erá odata unu tempu cându unu profesoru beirânu de teologia ne tienea predica in contra prediceci, sub cuventu ca: invetiaturile crestinesci fiindu depuse in cantările nostre bisericesci, pre cari poporulu ascultându-le este multiamitu, și hrânitu de ajunsu sufletesce: predic'a este superflua, ba poporulu obositu de lungulu servitiu, nici ca o poté ascultá cu atentiune și folosu; apoi predica mai buna de cum suntu cantările bisericesci anevoie va fi in stare a face vre unu preotu. Déca va mai fi in viatia, spre chiarificare lasându la o parte modulu cum se trametu cantările nostre la urechile credintiosiloru, i atragu aten-

seric'a noastră, sub numele de LXX. Cá opulu mai departe sa fia tractatu in adeveru in sensu scientificu, autorulu aru fi necessitatu a se folosi ici colea și de limb'a ebraica, carea condițiunea in multe locuri esplicarea cea adeverata, și carea multiamita gimnasielor nostre, este și mai putienu cunoscuta cá limb'a elena.

Sa sperâmu inse, ca preotimea noastră nu va avé se insetosieze multu dupa astfelu de opuri, cari i suntu asiá de necesarie, precum pânea, ap'a și aerulu, și barbati nostri eruditi voru scí invinge tôte piedecelile și o voru provedé cu opuri essegetice, cari se intrunésca tôte calitátile. — Până cându inse voru esí la lumina atari opuri, facu modest'a incercare, publicându cu concessiunea on. redactiuni in colónele acestei foi tractate scurte essegetice asupr'a s. scripturi. In aceste tractate ce le voiu publicá din cându in cându postulatul strictu scientificu, dupa impregiurările nostre culturale, nu-i potu satisfacé. Acésti'a o lasu altei pene mai destere, și dóra intre impregiurări mai favorabile. In lipsa testului originalu, voiu luá de basa Bibli'a ilustrata, Sabiiu 1856—58, carea este primita că autoritate in biseric'a noastră, și carea fatia cu inaintarea noastră in cultura mi-se pare cu multu mai ducatórie la scopu de câtu testulu elenu.

De óre-ce fia-care carte din bibli'a noastră si are defecte mai multe seu mai putienu in privinti'a traducerei, nu voiu lipsí a recurge la tex-

tulu originalu, cu ajutoriulu cărui'a voiu incercá a netedí unde va fi de neteditu, și chiaru a schimbá unde va fi de schimbatu, tienendu inse totu déun'a contu de limb'a cea pura, de terminii ei cei alesi, nu latini, ci romanesci, intielesi si de poporu. — Ce privesce partea critica a testului elenu, din consideratiunea de mai susu nu o voiu atinge. Sa sperâmu ca literatii iu voru adace la o stabilitate. (Vedi intre altele: Haben wir den achten Schrifttext der Evangelisten und Aposteln? von Constantin v. Tischendorf. Leipzig. 1873.)

In privinti'a esplicáriloru testului déca in altele nu este nimicu nou (Ecl. Sol. 1. 9.) apoi in essegetica numai ca nu este, dara nu e iertatu sa fia, dupa spiritulu bisericeci nostre — firesce numai cu privire la dogme —, de acea nimicu nu voiu spune dela mine, ci: ceea ce amu veditu cu ochii, amu auditu, și pipaitu (I Ioanu 1, 1) acea voiu spune.

Sperandu ca prin aceste studii modeste, déca nu voiu aduce altu folosu, voiu dá celu putienu impulsu literatiloru nostri competenti, a se ocupá cu essegetic'a și a ne provedé cu opuri dupa cerintie, recomandu onor. preotime, ce se va interesá de ele, cá pentru mai secur'a și mai chiar'a esplicare, testurile citate cá documente, sa le cetésca și compareze din cari de securu va castigá cunoscintie frumóse.

pre inspectorele bunurilor bisericesci naționali, deca atare s'aru alege, pre temeiulu ordinației din 10 Augustu 1868; de asemenea reserua ministeriului ungurescu dreptulu de revisiune si cassatiune in causele, ce mai susu, prin dispusetiune transitoria se avisara pentru a dou'a si a trei'a instantia comitetului congressuale. „Alb.“

Publicarea protocoalelor a cartilor funduare in Transilvania.

(Fine.)

III.

Cu privire la trebile si afacerile oficiose, care se voru incepe cu 1 Iunie 1875. la fia-care din judecatoriile susu insemnate se emitu urmatoarele provocatiuni si dispositiuni:

1. Se provoca tote persoanele, cari in urm'a vre-unui dreptu de proprietate, de pemnu ori de arenda, avutu inca pre tempulu autentificării protocoalelor cartilor funduare seu celu putienu castigatu inca inainte de 1 Iunie 1875. credu ca potu sa pretinda vre-o indreptare, in descriere adaugare, seu stramutare in protocoalele cartilor funduare, fia in privitiu seu a relatiunilor de posesiune intabulate: cu aceste pretensiuni pana inclusive la 31 Ianuaru 1876. cu atatu mai vertosu sa le insinuede, cu catu la din contra acele spre daun'a unui alu treilea, care pre temeiulu inscrieriloru cuprinse in protocoalele funduare, castigatu dela 1 Iunie 1875. va castigatu cu credinta buna alte drepturi tabulare, nu se voru lua mai multu in consideratiune.

Acesta insinuare are a se intinde pre tote drepturile de posesiune inca necuprinse in protocoalele funduare, fara deosebire, ca ore acelea in cartile vechi esite seu nu esite din usu, ori in fassioni funduare seu alte carti, fo si registre suntu cuprinse ori ba, si ori a intinsu o partida in privitiu a transcrierii de posesiune a vre-unui bunu castigatu rugare la vre-o judecatoria, si judecatori'a a decisu asupr'a acestei instantie, ori ba.

Deci indatorirea spre insinuare cade mai alesu de acele persoane, ale caroru drepturi de posesiune la comisiunea localisării nici prin sine, missiuni reprezentanti denumiti de comisiune s'au adusu in valore; seu cari nu au fostu in stare dupa regulile localisării a-si legitimat afirmatulu dreptu mai tare de posesiune ori de comisiune in contra posesorului facticu aflatu prin compunere si inscriere in protocoalele funduare; pretensiunea loru adusa inainte fia insemnata in protocoalele funduare seu in protocolulu generalu de pertractare, ori ba.

2. Mai departe tote persoane, cari;

a) pre realitatile inscise in protocoalele funduare dupa detiermurirea prea inaltei patente de activitate seu de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au insusitu dreptu de proprietate, seu caroru;

b) dupa otarirea acelei asi patente de aviticitate li se cuvine terminu mai lungu spre realisarea dreptului de rescumperarea pemnorale, prin acest'a se provoca aceste pretensiuni pana celu multu la 31 Ianuaru 1876 inclusive, spre iacungiurarea urmárilor de dreptu amintite mai susu sub punctulu 1-mu, a le insinua, si in casulu amintitu sub a) procesulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocolulu funduare, seu dreptulu recastigatu prin calea legale spre restituere in acelasi iera in casulu b) dreptulu de rescumperare pemnorale, ce li se cuvine inca spre insemnare in protocolulu funduare a-lu legitimat cu documinte autentice.

3. Asemenea tote persoane, cari pre bunurile nemiscatatie inprotoco-

late seu si-au castigatu dreptulu de prioutate, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulari, insemnari si adnotatiuni, ori conscrieri pemnorale judiciari, seu pana a 1-a Iunie 1875 inca si voru castigatu, se provoca, aceste drepturi din scopulu inscrierii loru in foi'a sarcineloru corporulu funduare pana celu multu 31 Maiu 1876 inclusive cu atatu mai siguru a le insinua, cu catu din contra dreptulu prioritatiei castigate mai inainte si-lu voru perde; pre candu din contra facendu insinuare la tempulu cuvenitu, dreptulu de intaietate castigatu pana la 1 Iunie 1875 voru remane in valore fatia si cu acei castigatori si creditori ipotecari, precum si castigatu dreptu de prioritate seu de pemnu dupa diu'a acum mentiunata.

4. Acelea pretensiuni, cari se basaza pre deobligamintele urbariale, seu alte referintie de acea natura, regulate prin patent'a din 21 Iunie 1854 edata in foi'a de legi imperiale, bucat'a LX. Nr. 151 suntu eschise dela provocările edictale spre insinuare si demonstrare, precum si dela pertractarea deosebire fia acele in protocoalele de localizare prenotate, ori ba.

5. Terminii edictali prescriși in alineile precedente, nu admitu nici progare, nici justificare ori innoire de procesu.

6. Protocoalele, funduare publicate se voru consideratu ca conduce dela 1 Iunie 1875 incependu ca carte funduare conformu §. 321 din codicea civile generale; deci incependu dela diu'a mentiunata, drepturi noue de proprietate, ipoteka ori alte drepturi reali asupr'a bunurilor nemiscatatie introduse in ele, se voru pute castigatu si transferi asupr'a altor'a, precum si a se sterge numai prin intabulare legale in acele carti, fara de a derogat inse pretensiunile asupr'a acestoru bunuri nemiscatatie mainainte castigate, insinuare si legitimate in terminulu edictale.

7. Prescriptele, dupa cari voru avé de a se indrepta partile si judecatoriile la implinirea si esecutarea trebiloru si afaceriloru oficiose, insemnate in acestu edictu, suntu cuprinse in procedur'a transilvane pentru cartile funduare, esmise cu ordinatiunea Ministeriului de justitia dto 5 Febr. 1870 (Archivulu ordinatiuniloru, anulu 1870 fasciura I. si II.)

8. Acei creditori, cari prin ore care transcriere aru suferi stricaciune cu privire la prioritatea pretensiuniloru loru transcriere seu transcriere, exceptiunile si fatia cu un'a a trei'a persona le potu realisa in sine loru dupa terminulu defiptu in punct. 3, — adeca pana la finitulu lunei Novembre 1876. referesca-se acele exceptiuni la validitatea loru. — Dupa decurgerea acestui terminu, fatia cu o a trei'a persona nu se voru mai poté realisa asemenea exceptiuni.

8. Judecatoriile indicate sub II. in afacerile loru voru intrebuintia sigilulu judecatoriei respective.

Clusiu, 3 Maiu 1875.

Directiunea reg. ung. de carti funduare pentru Transilvania.

Convocare.

Comitetulu despartimentulu VIII alu Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu prin acest'a convoca pre toti onor. membri ai Asociatiunii si onor. inteigintia din acestu despartimentu la adunarea generale ce se va tiené in 8/20 Iunie 1875 in comun'a „Mihaltiu“ adeca in prim'a duminica dupa sf. Rosalii.

Din siedinti'a comitetului a despartimentulu VIII.

Alb'a-Iul'a in 6 Iunie 1875.

Alesandru Tordosianu, Rubinu Patit'a, directoru. actuariu.

In privitiu a legii celei noue de tarife a Romaniei cetimu in „Press'a“ urmatoarele:

„Ni se comunica din mai multe parti preocuparea si ingrigirea ce au mai multi comercianti pentru aplicarea legii tarifelor celor noue dela 1 Iuliu fiitoriu. Acesta preocupare provine mai alesu din acest'a, ca acesta lege nu este inca destulu be bine cunoscuta, tempulu promulgării ei fiindu prea apropiatu s'aru aduce multe sdruncinari in daraverile comerciale.

Acesta ingrigire ni se pare si noue legitima. Inse, dupa cate amu aflatu, acesta lege va fi imposibilu a se aplica la 1 Iuliu viitoriu; ni se afirma ca dlu ministru de finantie, in just'a sea preocupare de a nu se jicni seu atinge intru nimic'a de interesele comericiului, bine intielese, aru fi otaritu a presentatu camerei in sessiunea acest'a unu proiectu de lege, prin care sa cera amenarea aplicării tarifelor noue inca pentru cate-va luni.

Suntemu siguri ca si Camer'a va aproba o asemenea mesura, si astfelu toti dnii comercianti voru avea tempu destulu a lua mesurile ce i voru interesat. Se pote inca spera ca in acestu tempu s'aru mai pute inca revisui si indrepta acesta lege a tarifelor, dupa cum s'a facutu si cu cea a vamiloru; aici se dice ca unele tarife aru fi reu asiedite si altele prea esecutate. Aru fi astfelu tempu a se indrepta si asemenea defecte.

Unu testamentu monumentalu.

Repausatulu intru fericire Nifonu, Metropolitulu primatu alu Romaniei, a lasatu, precum amu anuntiatu, unu modelu de testamentu, destinandu insemnat'a avere ce a lasatu numai pentru binefaceri. Acestu testamentu, care merita a fi publicatu in intregulu seu, dupa cum s'a si tiparitu in brosiuri, cuprinde, pre langa mai multe precepte piose, doue principale dispositiuni: un'a pentru fondarea unui Seminarulu „Nifonu Metropolitulu“, pentru care lasa veniturile a mai multoru imobile, precum si venitulul fondului in bonuri romane in valore de aproape 1 milionu.

— A dou'a dispusetiune, avendu veniturile mai multoru mosii, este privitiu la fondulu destinatu inveniamentulu laicu si alte bine-faceri. Din acestu fondu se voru plati burse tineriloru ce se voru distinge prin invetiatura si buna purtare, si se voru tramite si in strainatate. Mai multe alte dispositiuni privescu la modulu administratiunii acestei mari averi, la ajutoriulu rudelor si seraciloru, la instituirea unei tipografii pentru carti bisericesci, la ajutorie pre la biserici etc.

Vomu publica intr'unu numeru viitoriu, in tota intinderea lui, acestu testamentu monumentalu, care amintese tempii candu boerii si pastorii bisericeii nostre lasau averi mari pentru spitale, biserici si alte institutiuni de binefaceri.

„Press'a“

Varietati.

* Episcopulu Aradului P. Ioanu Metianu, ne spunu foile locale nentiesci de aici, a sositu la 23 Maiu (4 Iunie) la gar'a din Brasiovu, unde fu intempinatu de preotimea locala romana, de colegiulu profesoriloru si de mai multi amici ai sei. Dupa unu dejunu, la care s'au radacatu si toaste, a si plecatu P. Episcopu mai departe la Zernesti.

* Eri au serbatu auditorii de drepturi si de sciintiele de statu dela facultatea de aici maiialulu din anulu acest'a, in Dumbrava Sabiului.

* Eri a fostu adunare scaunale.

* Maialu. Tinerimea dela scolele populare romane din Suburbiele-Sabiului, intrunindu-se cu tinerimea dela scola romana din Turnisioru, voru serba diu'a a dou'a a Rosalielor in Dumbrava Sabiului, unde respectivu invetiatori au onore a invita pre p. t. publicu romanu din cetate, pre on. preoti si colegii invetiatori cu poporulu din vecinatate. J. N. si D.

* Balneologicu. Din Brasiovu se scrie: Sesonulu baiilor a sositu. Tempulu e caldu si favorabilu si invita pre unii spre a-si cautu sanatatea, pre alii spre a se recrea, si unii se pregatescu sa plece la bai. Din capulu locului putemu afirma ca dintre tote locurile de cura si in anulu acest'a Valcelele (Eleopatacu) voru atrage pre ospetii cei mai multi. In anulu trecut, care se pote numera intre anii nu tocma favorabili pentru bai, inca a fostu cifra normala de visitatori pentru sanitari si scopuri de recreatiune din alti ani buni si in adeveru unii din ospetii si-au redobanditu, alii si-au intaritu sanatatea, iera alii si-au aflatu aci recreatiunea fisica si spiritala.

Frecuentia este forte ajutata de drumulu de feru ung. orient. si de inlesnirile ce se silescu sa le faca ospetii proprietarii cei neobositi din anu in anu, infrumetiandu si ingrigindu de confortu si de a face placuta petrecerea in Valcele. Prelanga aceste tote, in linia prima e de a se considera, ca partea higienica e concediuta unui barbatu cu multe si laudabile merite, cunoscutu in cercurile cele mai departate ca barbatu cu o prevenire sincera, nesilita si afabila, si de o umanitate curata ca cristalulu, — dlu Dr. Basil. Sabo, fisicu superioru alu comitatului Albei superioare si medicu superioru in armata pentru apanarea tiei, domiciliatu in Sabiu. Acest'a ca unulu carele are o praca indlungata si cunosce forte bine efectele apei celei acre dela Valcele si alu celorlalte bai calde si reci minerale da consiliile cele mai bune si tratéza catu mai bine si cu succesu pre toti cati se concedu ingrigirii sele medicinale. Placerile ce se oferu ospetiloru la Valcele s'au amintitu de alte dati in foile publice intr'unu modu favorabile. Proprietarii Valcelor, alu caroru sintu acestu binefaceri manifestatia in anulu acest'a prin ospitalitatea cu care primescu a optu-spradiecea adunare a mediciloru si naturalistiloru unguresci, au ingagiatu pentru anulu acest'a capela musiceii civile din Brasiovu. Acuisitiunea acest'a va fi pentru ospetii Valcelor un'a din cele multe binecunvenite.

* (In Brasiovu) au sositu in dilele din urma mai multi ingineri de statu, cari s'au dusu la Temisiu sup. pentru a initia in detaliu lucrările liniei Brasiovu—Predelu.

* Bar. Sim. Sina a contribuitu 3000 fl. la spesele ce se voru cere pentru edarea scriptorulu remase de Stefanu Széchenyi.

* (Anunciu literariu.) La W. Kraft, tipografu in Sabiu, voru aparé inca in decursulu lunei lui Iunie a. c. urmatoarele doue opuri: a) „Sistemulu metricu“. Manualu pentru invetiatori, de Basiliu Petri, directoru supremu alu scoleloru granitresci. In acestu manualu se tractéza si metodulu computulu in scola populare in urm'a introducerei sistemulu metricu. b) „Sistemulu metricu“. Manualu pentru scolari, de acelaasi autoriu. Pretiulu ambelor se va aduce la cunoscintia publica, candu ele voru fi esitu de sub tipariu.

* Unu casu neplacutu i s'a intemplatu trenulu de Sambata noptea in apropierea Cibinului. Unu vagonu de poveri a apucatu o b bola, ce se preumbla pre drunu, a terit'o ore catu si mai pre urma a sdrobot'o, dara si vagonulu a esitu de pre sine. Conducetoriulu trenulu a observatu de catu ca este ce-va extraordinariu si a opritu trenulu. Passagierii s'au dusu unii pedestrii in cetate, alii s'au suitu intr'unu vagonu golu de poveri de langa masina si cu acest'a au sositu pana la gar'a Sabiului. Alte nenorociri nu s'au intemplat.